"Dissemination of Education for Knowledge, Science and Culture."
- Shikshanmaharshi Dr. Bapuji Salunkhe

SHRI SWAMI VIVEKANAND SHIKSHAN SANSTHA'S

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (EMPOWERED AUTONOMOUS)

2130, 'E' Ward, Tarabai Park,
Tal. Karveer, Dist. Kolhapur - 416 003.
Affiliated to Shivaji University, Kolhapur (M.S.)

NAAC Reaccredited : "A" (CGPA - 3.24 in 3rd Cycle)
College with Potential Excellence by U.G.C., New Delhi
"Star College" by D.B.T. Govt. of India
ISO 9001 : 2015

2024-25

Report : Unit Test Activity

1. **Name of Department** : **Department Of Marathi**
2. **Name of Organized Activity** : Unit Test
3. **Date/ Duration** : 13/12/2024
4. **Aims and Objectives** : 1. To Check the students have properly understood the taught concept of this topic.
   2. To Guide Students Effectively in Writing answers appropriate for the Examinations.
5. **No. of beneficiaries** : **Total = 19**

Teachers	Female	01
Students	Male	07
	Female	11
Total		19

6. **Expenditure & funding agency** : NIL
7. **Brief description** : In order to give a B.Com.I(OE) Class activity Unit Test For order to understand learn how to write a answers Appropriate for the Examinations of Marathi Department.
8. **Outcomes** : 1. The students Know about the teaching topic
   2. Students were understand and knowledge the topic and the answer wring skill.
9. **Photos** : Enclosed
10. **Signatures of coordinator/ organizer:** Prof. Dr. Ekanath Alwekar

HEAD
DEPARTMENT OF MARATHI
VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR
(EMPOWERED AUTONOMOUS)

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous)
ESTD JUNE 1964

'ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार'

- शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचालित

विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त संस्था)

मराठी विभाग

सन २०२४-२५

बी.कॉम.भाग १, सत्र – २

युनिट टेस्ट

सूचना

दि. ०९ /१२ /२०२४

बी.कॉम भाग. १ मराठी विषयाच्या सर्व विद्यार्थी- विद्यार्थीनींना सूचित करण्यात येते की,शुक्रवार दि.१३.१२.२०२४ रोजी नियमित तासाच्या वेळी वर्गामध्ये **युनिट टेस्ट** घेण्यात येणार आहे. तरी सर्वांनी उपस्थित राहावे.

प्रा. डॉ. एकनाथ आळवेकर

विभाग प्रमुख
मराठी विभाग,
विवेकानंद कॉलेज कोल्हापूर.
(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

'ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार'

- शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचालित

विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त संस्था)

मराठी विभाग

सन २०२४-२५

बी.कॉम.भाग १, सत्र – २

युनिट टेस्ट

दि : १३/१२/२०२४

प्रश्न : **१० गुण**

१. पसायदान या संत ज्ञानेश्वर यांच्या ओवीतून 'सर्वानुभूती भगवंत भाव' कशा प्रकारे व्यक्त केला आहे, ते स्पष्ट करा.

किंवा

२. 'दादला' या भारुडातून संत एकनाथांनी प्रपंचात असंतुष्ट असलेल्या स्त्रीचे चित्रण कसे रेखाटले आहे.

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR
ESTD
JUNE
1964
(Empowered Autonomous)

'ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार'

- शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचालित

विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त संस्था)

मराठी विभाग

सन २०२४-२५

बी.कॉम.भाग १, सत्र – २

युनिट टेस्ट निकाल

Sr. No.	Roll No	Marks
1	5423	9
2	5499	9
3	5504	8
4	5550	8
5	5611	9
6	5613	9
7	5621	9
8	5623	8
9	5624	8
10	5641	8
11	5646	8
12	5655	9
13	5656	8
14	5659	9
15	5666	8
16	5671	9
17	5677	9
18	5691	8

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR ESTD JUNE 1964 (Empowered Autonomous)

प्रा.डॉ.एकनाथ आळवेकर

विभाग प्रमुख
मराठी विभाग,
विवेकानंद कॉलेज कोल्हापूर.
(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

Name - Radhika V. Nadatti

।। ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार ।।

– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha Kolhapur's

46896

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (AUTONOMOUS)

SUPPLIMENT

Signature of Supervisor	
Suppliment No. :	Subject : Marathi
Roll No. : 5550	Test / Tutorial No. :
Class : Bcom - FY	Div. : Group 'B' Div 'B'

08/10

पसायदान या संत ज्ञानेश्वर यांच्या ओवीतून सर्वभूमी भगवंत भाव कश्याप्रकारे व्यक्त केला आहे ते स्पष्ट करा.

कवी परिचय - संत ज्ञानेश्वर यांचा जन्म इ.स. १२७५, आपेगाव येथे झाला. संत ज्ञानेश्वर हे वारकरी संप्रदायातील संतश्रेष्ठ असून शीव व वैष्ण. व भक्तीच्या एकात्मतेचे कार्य त्यांनी केले. संत ज्ञानेश्वर हे थोर संत, योगी भक्त, तत्वज्ञ कवी होते. 'ज्ञानेश्वरी' (भावार्थ दिपिका), 'अमृतानुभव', चांगदेव पासष्टी' ही ग्रंथसंपदा त्यांच्या नावे असून वारकरी संप्रदायाच्या प्रवाहात त्यांनी अभंगरचना केली आहे. तत्कालीन उच्च वर्णीयांकडून हीनतेची व विषमतेची वागणूक मिळत असतानाही त्यांचे सामाजिक कार्य व भूमिका अलौकिक असामान्यत्व निर्माण करणारी आहे.

'ज्ञानेश्वरी' हा काव्यग्रंथ गीतेवरील भाष्यग्रंथ आहे. ईश्वराकडे मागणे 'पसायदान' या ओवीतून त्यांनी विश्वात्मक देवाजवळ सुखात्मतेची अपेक्षा व्यक्त करत. ग्रंथानिर्मिचे मर्महि उलघडून सांगितले आहे. 'सर्वानुभूती भगवंत भाव' आणि 'एकात्मतेची भावना' या पसायदानातून व्यक्त झाली आहे.

संत ज्ञानेश्वर यांच्या 'पसायदान' या ओवीतील ओवीत भगवंताच्या सर्वभूमी भावाची व्यक्तीकरणाची प्रक्रिया अत्यंत सुंदर आणि सुस्पष्ट आहे. 'पसायदान' म्हणजे 'प्रसाद' किंवा ~~आर्शी~~ आशीर्वाद व दान या शब्दांचा समावेश करणारा एक सुंदर अभंग आहे. या ओवीत त्यांनी भगवान श्रीविष्णू किंवा परमेश्वर या सर्वज्ञ, सर्वव्यापी आस्तित्वाची भावना

व्यक्त केली आहे.

संत ज्ञानेश्वर म्हणतात की भगवान सर्वत्र वास क[illegible] तो प्रत्येक कणात, प्रत्येक जीवात आणि प्रत्येक पदार्थात वि[illegible] आहे. त्यांच्या सर्वव्यापक अस्तित्वाचा भाव ओवीतून व्यक्त [illegible] "जो परब्रम्ह परमेश्वर सर्व विश्वात विद्यमान आहे, तोच मा[illegible]च्या अंत:करणात आहे". अशा भावनेने ते सांगतात की भग[illegible] इथे-मध्ये आणि प्रत्येक जणांत वावरत आहेत. पसायदानात हेही सांगतात की प्रत्येक जीवाचा आंतरिक साक्षात्कार म्हण[illegible] भगवानाचा अनुभव आणि या साक्षात्कारानेच माणसाला शां[illegible] आणि मुक्ती प्राप्त होते. ज्ञानेश्वर महाराजांच्या दृष्टीने, भग[illegible] सर्वत्र असून, प्रत्येक जीवाच्या हृदयात वास करतात, म्हणून त्याशी जोडलेले असणे हे सर्वश्रेष्ठ साधना आहे.

संक्षेपात, संत ज्ञानेश्वरांच्या ओवीत भगवानाच्या [illegible]भूती भावाची दर्शवली आहे की प्रत्येक कण, प्रत्येक प्राणी आ[illegible] प्रत्येक ठिकाणी भगवानाचा अस्तित्व आहे, आणि त्या साक्षात्का[illegible]तूनच जीवनातील खरा आनंद आणि शांती प्राप्त होते.

पसायदानामध्ये एक अद्भूत दृश्य साकारले आहे. ज्य[illegible] भगवानाचे सर्वप्रकाशी, सर्वप्रसारु रुप दिसते. भगवान सर्वमि[illegible] आहेत. हे खरे असले तरी, त्यांच्या साक्षात्काराची गोडी अनुभव[illegible]साठी भक्ताला त्यांच्या आंतरिक शुद्धतेतून जावे लागते. ज्ञाने[illegible] महाराजांच्या दृष्टीने, भगवंत सर्वांगात वास करणारा आहे. आणि प्रत्येक कणामध्ये त्याचा अस्तित्व आहे.

त्यांच्या ओवीतून जो संदेश प्राप्त होतो तो असा आहे: भगवान हे अनंत व अपरिमित आहेत. त्यांच्या अस्तित्वाच्या [illegible] विविध रुपांमध्ये भक्ताला प्रत्येक ठिकाणी त्यांच्या अनुभव घेता [illegible] हे व्यक्त करताना, ज्ञानेश्वर महाराज भाव्य (प्रकाश) आणि आंत[illegible]क शुद्धतेचे महत्व देखील दर्शवतात. त्यानुसार, भगवंताच्या व[illegible]विक साक्षात्कारासाठी आध्यात्मिक शुद्धता आणि समर्पण आ[illegible]श्यक आहे.

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

सर्वभूती भगवंत भावाच्या या विचारामुळे, ज्ञानेश्वर महाराज प्रकट करतात की परमेश्वर सर्वत्र आहेत. आणि म्हणूनच प्रत्येक व्यक्तीला त्याच्या हृदयात आणि जीवनात भगवंताचा साक्षात्कार होऊ शकतो. यामुळे, भगवंताचे अस्तित्व केवळ भूतलावरच नाही तर अवकाशात, आकाशात, जलात आणि पृथ्वीवर सर्वत्र आहे. हेच सत्य जीवनाचा मार्गदर्शक बनवते आणि प्रत्येकासाठी शांती व आनंदाचा स्त्रोत आहे. त्यांच्या या ओवीत भगवंताचा सर्वव्यापी भाव व जीवनातील स्थित्यंतराची कल्पना अतिशय प्रभावी आहे, ज्यात सर्व जीवन एकाच परमेश्वराच्या अस्तित्वात एकत्रित होतो.

संत ज्ञानेश्वर म्हणतात, "जे जे जगी जगते तया माझे म्हणा करुणा करा." या ओवीतून ते सर्व प्राणिमात्रांच्या सुख-शांतीसाठी परमेश्वराकडे प्रार्थना करतात. त्यांच्या या भावनेतून सर्व प्राणिमात्रांमध्ये एकात्मतेची भावना व्यक्त होते. माणसांमधील भेल्यानंतर कुटिलपणा गेल्यानंतर तया सत्कर्मी रती वाढावी अशी प्रार्थना करुन ते सत्कर्मांची वृद्धी आणि दुष्कर्मांचे नाश होण्याची इच्छा व्यक्त करतात. यामुळे समाजात नैतिकता आणि सदाचार वाढेल असे त्यांचे मत आहे.

'पसायदान' ही ओवी संत ज्ञानेश्वरांच्या विश्वकल्याणाच्या भावनेचे उत्कृष्ट उदाहरण आहे. त्यांच्या या प्रार्थनांमुळे सर्व प्राणिमात्रांच्या सुख-शांतीसाठी त्यांनी परमेश्वराकडे आर्त मागणी केली आहे, ज्यामुळे सर्वभूती भगवंत भावाचे ~~व्यक्तीक~~-स्म ह स्पष्टीकरण होते.

08

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

Name- Saniya Bajirao Patil
Roll No- 5671
B.Com-F.Y Sem-II

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

09/10

classmate Date Page

पसायदान या संत ज्ञानेश्वर यांच्या ओवीमधून सर्वांभोवती भगवंत भाव कशाप्रकारे व्यक्त केला आहे ते स्पष्ट करा.

कवी परिचय :-

संत ज्ञानेश्वर तथा ज्ञानेश्वर विठ्ठलपंत कुलकर्णी हे 13 व्या शतकातील प्रसिद्ध मराठी संत आणि कवी होते. त्यांना ज्ञानेश्वर नामदेव किंवा माऊली म्हणूनही ओळखले जाते. संत ज्ञानेश्वर हे भागवत संप्रदयाचे प्रवर्तक, योगी व तत्वज्ञ होते. त्यांचा जन्म आपेगाव येथील 1275 साली झाला. त्यांच्या आईचे नाव रुक्मिणीबाई कुलकर्णी तर त्यांना दोन भावंडे होती. व एक बहिण संत ज्ञानेश्वरांनी आहिल्यानगर जिल्ह्यातील नेवासे गावात ज्ञानेश्वरी हा मूळ मराठी ग्रंथ लिहिला. ज्ञानेश्वरीत एकुण 18 अध्याय आहेत. ज्ञानेश्वर : शिष्य, सच्चिदानंद महाराज : भाषा मराठी : साहित्य रचना ज्ञानेश्वरी (भावार्थ दिपीका) अमृतानुभव, हरिपाठ, अभंग, कार्य समाज उध्दार आहेत. त्यांनी अनेक ग्रंथ लिहिली आहेत. अमृतानुभव, चांगदेव प्रासष्टी, स्फूर्तकाव्ये (अभंग) इत्यादी आहेत.

भावार्थ :-

संत ज्ञानेश्वर पसायदान मागत आहेत. ते म्हणतात की, या विश्वात्मक माझ्या भगवंत, माझ्या वाणीचा यज्ञ तुझ्या कृपेमुळे अखंड चालु आहे. या यज्ञाला आपण प्रसन्न व्हावे आणि मला हे प्रसायदानाचे दान द्यावे. त्यांचे मागणे असे आहे की, या जगामध्ये जे काही वाईट प्रवृत्तीचे लोक आहेत. त्यांच्यातल्या त्या वाईट प्रवृत्तीला नाश करा. कारण कुठलाही मनुष्य हा कधी वाईट नसतो. त्याचे गुण वाईट असु शकत नाही. तु फक्त तेच काढुन टाक आणि दुष्टप्रवृत्ती काढुन टाकल्यावर त्यांच्या सत्कर्मामध्ये वाढ कर असे झाले तर नक्कीच या पृथ्वीतलावरील सर्व जीव प्रेममय होऊन जातील.

संत ज्ञानेश्वरांनी पृथ्वीतलावरील सर्वांसाठी त्यांनी देव
प्रार्थना दान मागितली आहे. ते म्हणतात की, जगामध्ये
फक्त अज्ञानरूपी अंधारामुळे सुर्याचा उदय होवो. त्यांच्या
ही आनंददाई रहावे. त्यांचे कष्ट दूर करावे. ते परमेश्वराकडे
देणं मागतात की, विश्वात शांती, समृद्धी व ज्ञान आ
समाधान कायमस्वरुपी नांदावे. यासाठी केलेली प्रार्थना
पसायदान.

विश्वामध्ये तिन्ही लोकतील लोक सर्वसुखी सुखी हो
या आदिपुरुषाची भक्ती करत रहात. तसे पाहता सर्व सु
त्यांना मिळावे. हे मागणं ते मागतात.

09

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR
ESTD JUNE 1964
(Empowered Autonomous)